

Litteratursøgning

af Ulla Nymand

Idræt er et forsømt område i bibliotekssammenhænge. Der findes ikke noget hovedansvarsbibliotek, som de kendes fra de øvrige nordiske lande (Norge: Norges Idrættshøgskoles bibliotek, Finland: Jyväskylä Universitetsbibliotek). Herhjemme forsøger Danmarks Højskole for Legemsøvelsers bibliotek at varetage denne opgave, men de er ikke bevillingsmæssigt tilstrækkeligt tilgodeset. Fordi de institutionelle områder er uafklarede, findes der så godt som ingen nyere danske bibliografiske hjælpemidler på området, der foreligger kun enkelte spredte forsøg. Det følgende er en gennemgang af de muligheder der findes med hovedvægt på idrættshistorien i Danmark. Udover søgevejledningen for det danske område, har jeg opstillet en liste over idrætsvidenskabelige tidsskrifter og udenlandske bibliografier der er tilgængelige herhjemme.

Søgemuligheder dansk idrættshistorie:

Fagbibliografier:

Weinberg, J: Dansk idrætslitteratur gennem tre århundreder 1606-1914. Kbh. 1916.

Bibliografien er udarbejdet på grundlag af det Kongelige Biblioteks bestand. Den er systematisk/kronologisk opbygget og medtager både bøger og tidsskrifter. Indeholder emneregister og forfatterregister.

Samnordisk idrottshistorisk bibliografi: till och med 1982. Särtryck ur Svenska idrottshistoriska föreningens årskrift 1983. heri s. 164-176:

Trangbæk, Else: Danmark
forsat i:

Idrættshistorisk årbog 1985, nr. 1. Dansk Idrættshistorisk Forening. Krop og kultur. heri s. 203-205.

Alfabetisk opbygget, indeholder bøger, dele af bøger, specialer og tidsskriftartikler af videnskabelig karakter om idrættshistorie.

En bibliografi over specialer fra de højere læreranstalter er under udarbejdelse på Danmarks Højskole for Legemsøvelser.

Der findes ikke nogen bibliografier, der tilstræber fuldstændighed, der dækker perioden 1914 til i dag. Ovenstående må suppleres af følgende muligheder. Enten den række af litteraturfortegnelser der indgår i idrætsvidenskabelige afhandlinger:

Illeris, Niels: Legemsøvelser i skolen i tilslutning til håndbog i gymnastik 1899-1949. Kbh. 1949 heri side 62-70: Oversigt over dansk litteratur ang. legemsøvelser 1899-1949.

Kroglund, Jens: J. C. F. GutsMuths og hans samtid. Hou 1982 heri side 169-232:

Litteraturhenvisninger angående J. C. F. GutsMuths.

Eller litteraturlister i håndbøger f.eks.:

Håndbog for idrætslærere 1985. Udgivet af Dansk Idrætslærerforening. Vejle 1985 her s. 191-271.

Fortegnelse over et udvalg af idrætslitteratur som findes på de danske offentlige biblioteker. Kbh. 1934.

Bibliotekernes kortkataloger er også en god søgeindgang. Følgende biblioteker har samlinger over ældre dansk idrætslitteratur: Det Kongelige Bibliotek, Statsbiblioteket i Århus, Danmarks Højskole for Legemsøvelser, Odense Universitetsbibliotek, Danmarks Pædagogiske Bibliotek, Universitetsbiblioteket 2. afd., Garnisons Bibliotek.

Ingen af de ovennævnte bibliografier, litteraturfortegnelser og kataloger giver et fuldstændigt overblik over emnet. Hvis det ønskes, er der kun en omfattende og omstændelig søgning i nationalbibliografien tilbage. Her har jeg kort ridset rækkefølgen op: *Bøger og tidsskrifter*: Bibliotheca Danica: Systematisk fortegnelse over den danske litteratur 1482-1830, Supplement 1831-1840, Dansk bogfortegnelse 1841- til i dag, Dansk tidsskriftfortegnelse 1950-53, 1954-59, 1960-69, Dansk periodicafortegnelse 1970-75, 1976-80. *Dele af bøger, tidsskriftartikler, avisartikler*: Artikler i bogform 1900-1950, 1951-1970, 1981, 1982, 1983, Danske blandede tidsskrifter 1855-1922, Dansk tidsskrift index 1915-1978, Avis kronik index 1940-1978 begge forsat i Dansk Artikelindex 1979- til i dag. Hvis man er interesseret i en detaljeret gennemgang over begrænsninger og muligheder i søgning i nationalbibliografien, kan de findes i: Erland Munch-Petersen: Kilder til litteratursøgning. Kbh. 1979, supplement 1983.

Efterhånden findes der fyldige lokalbibliografier, de er en god søgemulighed, hvis interessen er lokale begivenheder, foreninger eller personer. Ofte medtager de dele af bøger, tidsskriftartikler og avisartikler.

Internationale sportsbibliografier:

Sport Bibliography = Bibliographie du Sport. ed. by I. Draayer. Ottawa 1981-82, bd. 1-8

Sport Bibliography: update 1983 = Bibliographie du Sport: Mise á jour 1983. ed. by Wheeler. Ottawa, 1983, bd. 1-2

Dækker perioden 1974-1983, medtager bøger, dele af bøger, kongresrapporter. Hovedvægten på engelsk og fransksprogede referencer. Bd. 1-4 enkelte sportsgrene, bd. 5-8 andre emner i relation til sport f.eks. sportsmedicin, sociologi. Hver enkel indførelse er kun nævnt en gang, det er derfor nødvendigt at slå op flere steder, hvis man ikke ved, hvad det overordnede emne er. Emneregister. Annotation til hver indførelse med en kodeangivelse af sværhedsgrad.

Sport and Fitness Index. – Ottawa: SIRC. 12 nr. årligt.

Forsættelsen af ovenstående med samme opbygning. Indeholder kun tidsskriftartikler, ca. 900 tidsskrifter gennemgås årligt. Liste over tidsskrifter der bliver indexeret. Bibliografien og indexet er et uddrag af SIRC: Sport Information Resource Centers database.

Sportsdokumentation: Litteratur der Sportwissenschaft. Hrgb. von Bundesinstitut für Sportwissenschaft Köln. – Schorndorf: verlag Karl Hofmann, 1970- 6 nr. årligt

Bøger, dele af bøger, tidsskriftartikler. Systematisk opstillet emneregister, forfatterregister, der bliver årligt kumuleret. Indholdsoversigt over tidsskrifter der ikke er indexeret, overvejende østeuropæiske. Til hver indførelse er der en fyldig annotation, med emneord. Ca. 400 tidsskrifter og 500 bøger er årligt indexeret. Bibliografien er en udskrift af database BISp.

Sports Documentation Monthly Bulletin. – Birmingham: University of Birmingham, 1971-. 12 nr. årligt.

Indexerer tidsskriftartikler, kongresrapporter. Systematisk opstillet. Emneordsregister der kumuleres årligt. Indeholder liste over indexedede tidsskrifter (ca. 150)

En samlet fortegnelse over bibliografier fra de øvrige nordiske lande kan findes i: Samnordisk idrotthistorisk bibliografi, under de enkelte lande.

Oversigt over idrætsvidenskabelige tidsskrifter

Følgende oversigt er baseret på tidsskrifter som findes i løbende abonnement på Danmarks Højskole for Legemsøvelsers Bibliotek, Odense Universitetsbibliotek eller Idrætsforsk, Gerlev Idræts højskole. Idrætsvidenskabelige er defineret som tidsskrifter, der publicerer artikler af videnskabelig karakter, der indeholder noter og litteraturhenvísninger. Fysiologisk-medicinske tidsskrifter er udeladt. Foreningstidsskrifter fra videnskabelige sammenslutninger er medtaget, som indeholder oplysninger af relevans for emnet her. Tidsskrifterne er blevet opdelt i en grov systematik for at lette oversigten. Annotationen indeholder oplysninger om frekvens, tidsskriftets formelle opbygning og emnevalg. Hvis titlen på tidsskriftet er dækkende for indholdet, er emnevalget ikke nærmere belyst.

En lokaliseringsliste over skandinaviske bibliotekers bestand af idrætsvidenskabelige værker er under udarbejdelse på Universitetsbiblioteket 2. afdeling, derfor er der ikke nærmere redegjort for bestand og lokalisering her.

Bredt orienterende idrætsvidenskabelige tidsskrifter

Centring. – Slagelse: Forlaget Bavnebanke. 2 nr. årligt.

artikler opbygget som temanumre inden for emnerne sociologi, psykologi, religion, økonomi, arkitektur, legeforskning, historie, anmeldelser.

Idrottsforskaren: tidsskrift för svensk beteendevetenskaplig idrottsforskning.

– Umeå: Svensk förening för beteendevetenskaplig idrottsforskning. 4 nr. årligt.

Informerende om idrætsforskning i ind- og udland med hovedvægten på den samfundsvidenskabelige forskning. Oversigt over konferencer ect.

Journal of Sport Sciences. – London: E. & F. N. Spon. 3 nr. årligt.

Artikler og anmeldelser inden for emnerne anatomi, antropologi, biokemi, psykologi og sociologi.

Research Quarterly for Exercise and Sport. – Reston: American Alliance for Health, Physical Education and Dance. 4 nr. årligt.

Artikler og anmeldelser inden for emnerne historie, filosofi, undervisning, fysiologi og kultur

Sportwissenschaft. – Schorndorf: Karl Hofmann Verlag. 4 nr. årligt.

Artikler, forskningsberetninger, beskrivelser, kongresrapporter, anmeldelser, litteraturoversigt over nyudkommen international sports litteratur.

Theorie und Praxis der Körperkultur. – Leipzig: Staatssekretariat für Körperkultur und Sport. 12 nr. årligt.

Informerende om idrætsforskning i DDR. Artikler, anmeldelser, vedtagelser. Bibliografiske data om indholdet i østeuropæiske sportstidsskrifter

Sportsfilosofi

Journal of Philosophy of Sport. – Champaign: Human Kinetics Publ.. 1 nr. årligt.

Artikler. Udgives af The Philosophic Society for the Study of Sport.

Sportspsykologi

International Journal of Sport Psychology: official magazine of the International Society of Sports Psychology. – Rome: Edizione Luigi Pozzi. 4 nr. årligt.

Artikler, anmeldelser og abstracts. Rapporter fra kongresser ect.

Sportssociologi

Arena Review: The Institute for Sport and Social Analysis. – Boston: Dr. Jordan Gebre-Medhin, Northeastern University. 2 nr. årligt

Artikler opbygget i temanumre.

International Review for the Sociology of Sport. – München: R. Oldenbourg Verlag. 4 nr. årligt

Tidligere: International Review of Sport Sociology. Udgives for The International Committee for Sociology of Sport. Artikler, oplysninger om kongresser ect.

Journal of Sport and Social Issues. – Boston: Arena Review. 2 nr. årligt

Artikler og anmeldelser.

Journal of Sport Behavior. Mobile: Journal of Sport behavior. 4 nr. årligt

Sponsoret af United States Sports Academy. Artikler.

Sociology of Sport Journal. – Champaign: Human Kinetics Publ., 4 nr. årligt

Artikler, anmeldelser. Bibliografi over enkelte områder.

Sportspædagogik

The British Journal of Physical Education: the bi-monthly journal of The Physical Education Association of Great Britain and Northern Ireland. – London: The Physical Education Association ... 6 nr. årligt

Artikler, foreningsmeddelelser, information om kongresser, læserbreve.

Comparative Physical Education and Sport. – Israel: The International Society on comparative Physical Education and Sport. 3 nr. årligt.

Artikler, anmeldelser, information om kongresser ect.

The FIEP Bulletin: Official publication of the Fédération Internationale d'Éducation Physique. – Cheltenham: FIEP. 4 nr. årligt.

Artikler, foreningsaktiviteter, meddelelser, information om kongresser ect.

International Journal of Physical Education: official magazine of The International Council on Health, Physical Education and Recreation. – Schorndorf: Verlag Karl Hofmann, 4 nr. årligt.

Artikler, foreningsaktiviteter, møderapporter ect., anmeldelser.

Quest. – Champaign: Human Kinetics Publ., 2 nr. årligt.

Officielt tidsskrift for National Association for Physical Education in Higher Education. Artikler og rapporter.

Litteraturvidenskab om sport

Arete: The Journal of Sport Literature. – San Diego: San Diego State University. 2 nr. årligt.

Artikler, anmeldelser.

Sportshistorie

The British Journal of Sports History. – London: Frank Cass. 3 nr. årligt.

Artikler opbygget i temanumre. Anmeldelser.

Canadian Journal of History of Sport = Revue Canadienne de L'Histoire des Sports. – Windsor: Alan Metcalfe. 2 nr. årligt.

Artikler, anmeldelser, meddelelser om kongresser ect.

HISPA Bulletin. – Edmonton: International Association for the History of Physical Education and Sport. 1 nr. årligt.

Information om møder, kongresser, rapporter. Foreningens medlemmers publikationer.

Idrott, historia och samhälle. – Vällingby: Svenska Idrotthistoriska föreningen. årsskrift.

Artikler, anmeldelser, foreningsaktiviteter, litteraturlister.

Journal of Sport History. – University Park (Penn.): The North American Society for Sport History. 3 nr. årligt.

Artikler opbygget i temanumre, anmeldelser. Information om kongresser ect. Oversigt over sportshistoriske artikler i andre engelsksprogede tidskrifter med annotation.

North American Society for Sport History. Proceedings and Newsletter. – University Park (Penn.): The North American Society for Sport History. 1 nr. årligt.

Referater af fremlagde papers på kongresser, foreningsaktiviteter. Lister over nyudkomne publikationer af foreningens medlemmer.

Stadion: Zeitschrift für Geschichte des Sports und der Körperkultur. – Sankt Augustin: Verlag Hans Richarz. 2 nr. årligt.

Artikler. Optager artikler på flere sprog.